

Διαδικασία για την αντιμετώπιση της παρενόχλησης ή κακοποίησης των παιδιών:

• Μην το αντιμετωπίσετε μόνος!

Σε καμία περίπτωση δε θα πρέπει ένας ενήλικας να προσπαθήσει να αντιμετωπίσει οποιαδήποτε μορφή παιδικής παρενόχλησης μόνος του.

• Να το λάβετε σοβαρά υπόψη!

Η κυριότερη ευθύνη του ατόμου που υποπεύεται ή μαθαίνει πρώτο για την κακοποίηση είναι να το αναφέρει ώστε να είναι σίγουρο ότι το θέμα θα ληφθεί σοβαρά υπόψη.

• Μην το διερευνήσετε – ενημερώστε και αφήστε τις αρχές να το αναλάβουν!

Είναι σημαντικό όλοι να γνωρίζουν ότι το άτομο που πρώτο χειρίζεται μία υπόθεση πιθανής κακοποίησης δεν είναι υπεύθυνο να αποφασίσει αν η κακοποίηση έχει πράγματι συμβεί. Αυτό είναι καθήκον των επίσημων αρχών αφού τις ενημερώσετε για τις ανησυχίες σας. ΔΕΝ γνωρίζετε τα πάντα για τα εμπλεκόμενα πρόσωπα και δε θα πρέπει να το ερευνήσετε εσείς.

• Εμπιστευτικότητα!

(προσοχή με ποιον μοιράζεστε τις πληροφορίες)
θα πρέπει να έχουμε πάντα στο μυαλό μας ότι οι διαδικασίες που δημιουργούμε για την αντιμετώπιση περιστατικών ή υποψιών κακοποίησης διέπονται από τη βασική αρχή ότι απόλυτη προτεραιότητα μας είναι το συμφέρον του παιδιού. Η αρχή της εμπιστευτικότητας θα πρέπει πάντα να γίνεται σεβαστή.

• Καταγραφή και Αναφορά!

Όλες οι ανησυχίες, αποκαλύψεις και κατηγορίες θα πρέπει να καταγράφονται και να αναφέρονται.

Τα παιδιά και οι νέοι έχουν ίδια αξία με τους ενήλικους ως μέλη της ανθρώπινης κοινωνίας. Μάλιστα, τα παιδιά και οι νέοι είναι πιο ευαίσθητοι καθώς δεν έχουν την ίδια κατανόηση, εμπειρία και εφόδια όπως οι ενήλικοι για να αναγνωρίσουν τι είναι σωστό και τι λάθος ώστε να δράσουν και/ή να αντιδράσουν ανάλογα.

Αυτό σημαίνει ότι θα πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή ώστε οι προσωπικές τους ελευθερίες και δικαιώματα να διασφαλίζονται κατά την ανάπτυξή τους και αυτό είναι κάτι που αποτελεί ευθύνη όλων.

Είναι λοιπόν απαραίτητο να γνωρίζουν όλοι οι εθελοντές τους κινδύνους από τους οποίους πρέπει να προστατεύονται τα παιδιά και οι νέοι.

Τι είναι η κακοποίηση των παιδιών;

Ο όρος «παιδική κακοποίηση» χρησιμοποιείται για να περιγράψει τους διάφορους τρόπους με τους οποίους κάποιος μπορεί να βλάψει τα παιδιά και τους νέους.

Για οποιαδήποτε πληροφορία που αφορά παιδί σε κίνδυνο, μη διστάσετε να καλέσετε στην Τηλεφωνική γραμμή '11525 Μαζί για το Παιδί'. Κοινωνικοί Λειτουργοί καταγράφουν ανώνυμες/επώνυμες καταγγελίες για παιδιά θύματα κακοποίησης και τις διαβιβάζουν στις Αρμόδιες Εισαγγελικές Αρχές. Ψυχολόγοι στηρίζουν και συμβουλεύουν τα ίδια τα παιδιά ή και τους γονείς ανάλογα με το περιστατικό. Τα παιδιά αξίζουν την προσοχή και την προστασία όλων μας γι' αυτό ας μη μένουμε απλοί θεατές των καταστάσεων που τα απειλούν.

Ο Πρόσκοπος είναι φίλος
κι ευγενής προς όλους
κι αδελφός με κάθε Πρόσκοπο.
Ο Πρόσκοπος σέβεται
τον εαυτό του και τους άλλους,
προσέχει τα λόγια
και τις πράξεις του.

ΣΩΜΑ
ΕΛΛΗΝΩΝ
ΠΡΟΣΚΟΠΩΝ

Η προστασία των παιδιών είναι ευθύνη ΟΛΩΝ ΜΑΣ

«Ο Προσκοπισμός είναι ένα παιχνίδι στο οποίο οι μεγαλύτεροι δημιουργούν για τους μικρότερους ένα υγιές περιβάλλον που θα τους προσφέρει ωφέλιμες ενασχολήσεις, ικανές να τους βοηθήσουν ώστε να γίνουν καλοί πολίτες»
(Baden Powell 1930 ιδρυτής του Προσκοπισμού).

Διαδικασία για την αντιμετώπιση της παρενόχλησης ή κακοποίησης των παιδιών:

Η προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών και των νέων αποτελεί για τον Προσκοπισμό κύρια προτεραιότητα και ευθύνη, σύμφωνα με τα όσα ορίζει η παγκόσμια Διακήρυξη των Ηνωμένων Εθνών για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, η Συμφωνία για τα Δικαιώματα του Παιδιού καθώς και οι αρχές του Προσκοπισμού.

Είναι ευθύνη κάθε ενήλικου εθελοντή, να είναι ενήμερος για την πιθανότητα οποιασδήποτε μορφής βίας, να είναι σε θέση να την αναγνωρίσει και να ενεργήσει κατάλληλα.

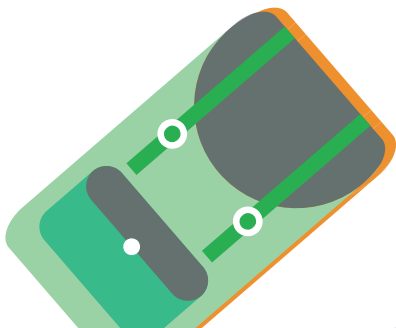
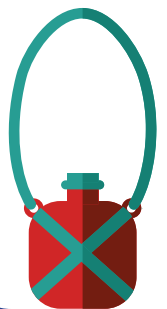
Το έντυπο επικεντρώνεται στην ενημέρωση:

- Για τους κινδύνους βίας και εκφοβισμού από τους οποίους πρέπει να προστατεύονται τα παιδιά και οι νέοι.
- Σε έναν κώδικα καλής συμπεριφοράς μέσα στο Προσκοπικό Τμήμα και σε έναν οδηγό για την αντιμετώπιση πιθανών περιστατικών βίας και εκφοβισμού.

Βία και εκφοβισμός ορίζεται ως μια κατάσταση όπου ασκείται εσκεμμένη και επαναλαμβανόμενη βία με σκοπό την καταδυνάτευση και την πρόκληση σωματικού ή ψυχικού πόνου.

Πιο συννηθισμένες μορφές βίας-εκφοβισμού:

- Συναισθηματική βία (βρισιές, απειλές, σαρκασμός, αποκλεισμός απομόνωση από ομάδες)
- Σωματική βία (χειρονομίες, σπρωξιές, κλωτσιές)
- Σεξουαλική παρενόχληση,
- Καταστροφή ή κλοπή προσωπικών αντικειμένων,
- Εφοβισμός μέσω ηλεκτρονικών μέσων (διαδίκτυο, sms).

Συναισθηματική βία

Όταν οι ενήλικες επανειλημμένα αποτυγχάνουν να προσφέρουν αγάπη και στοργή ή απειλούν, εμπαιζουν και φωνάζουν σε παιδιά ή νεαρά άτομα είναι πολύ πιθανό να προκαλέσουν απώλεια της αυτοπεποίθησης και της αυτοεκτίμησης και να τους δημιουργήσουν άγχος και απομόνωση. Πρόκειται για ένα είδος κακοποίησης που τραυματίζει συναισθηματικά το παιδί ή τον έφηβο. Όταν οι ενήλικες είναι συνεχώς απειλητικοί, θυμωμένοι, σαρκαστικοί ή επικριτικοί μπορεί να κάνουν τα παιδιά να νιώσουν ότι δεν τα αγαπούν καθώς και ότι μπορεί να μην αγαπηθούν και στο μέλλον.

Σωματική βία

Σωματική βία συμβαίνει όταν κάποιος ή κάποια σκόπιμα προκαλεί σ' ένα παιδί ή σ' ένα έφηβο σωματικές βλάβες. Συμπεριλαμβάνονται τα χτυπήματα, το ταρακούνημα, τα τσιμπήματα, τα καψίματα, τα δαγκώματα, οποιασδήποτε μορφής σωματική τιμωρία και η προσπάθεια πρόκλησης ασφυξίας ή πνιγμού. Επίσης παραδείγματα σωματικής κακοποίησης είναι η χορήγηση σε παιδί ή νέο επικινδυνών ουσιών, φαρμάκων, αλκοόλ και τσιγάρων.

Σεξουαλική παρενόχληση

Η σεξουαλική παρενόχληση μπορεί να συμβεί λεκτικά προς το παιδί ή τον έφηβο περιγράφοντας πράξεις ή χαρακτηρισμούς ή σωματικά, με αγγίγματα. Μπορεί να συμβεί οποιαδήποτε στιγμή κάποιος φέρνει σε άβολη θέση ένα παιδί ή έφηβο. Περιλαμβάνει ανάρμοστη σωματική επαφή μεταξύ παιδιού και ενήλικα ο οποίος βρίσκεται σε θέση ισχύος ως προς το παιδί.

Καταστροφή ή κλοπή προσωπικών αντικειμένων

Αρκετά συχνά ενήλικες ή συνομήλικοι καταστρέφουν ή κλέβουν κατ' εξακολούθηση προσωπικά αντικείμενα προκειμένου να εκφοβίσουν και να κλονίσουν συναισθηματικά το παιδί θύμα.

Εκφοβισμός μέσω ηλεκτρονικών μέσων (διαδίκτυο, sms)

Είναι η πλέον σύγχρονη μορφή εκφοβισμού και πιθανά από τις πιο άσχημες καθώς τα ηλεκτρονικά μηνύματα μπορούν να ακολουθήσουν το παιδί όπου κι αν βρεθεί και οποιαδήποτε στιγμή σε αντίθεση με όλες τις άλλες μορφές στις οποίες το θύμα μπορεί να αποσυρθεί μακριά από όπου υπάρχουν άτομα που το παρενοχλούν σε πιο ασφαλές περιβάλλον. Επίσης μπορεί να αποτελέσει ένα ταχύτατο μέσο διαπόμπευσης του θύματος ηλεκτρονικά.

Διαμόρφωση κλίματος ασφάλειας

Όλα τα παιδιά έχουν το απόλυτο δικαίωμα να βρίσκονται σε ένα περιβάλλον που τους ικανοποιεί τις βασικές σωματικές και συναισθηματικές ανάγκες, ασφάλεια και προστασία. Παρατηρείται όμως το φαινόμενο ενήλικες που είναι υπεύθυνοι για τη φροντίδα των παιδιών να αποτυγχάνουν να ικανοποιήσουν τις βασικές τους ανάγκες, όπως είναι η επαρκής σίτιση, η ζεστασιά, η συναισθηματική ασφάλεια και η ιατρική παρακολούθηση. Επίσης η πλημελής επίβλεψη και η οποιαδήποτε έκθεση σε κίνδυνο ενός παιδιού συγκαταλέγεται στην παραμέληση προστασίας ενός παιδιού ή έφηβου.

Κώδικας καλής συμπεριφοράς στο Προσκοπικό Τμήμα:

Γνωρίζοντας ότι τα παιδιά μπορούν να υποστούν κακό, με διάφορους τρόπους, είναι σημαντικό ο σχεδιασμός και η υλοποίηση των δραστηριοτήτων μας να ελαχιστοποιεί τις πιθανότητες αυτές. Ταυτόχρονα, είναι πολύ σημαντικό, όλα τα ενήλικα Στελέχη του Σ.Ε.Π. να γνωρίζουν ποια συμπεριφορά είναι αποδεκτή και ποια όχι, εφαρμόζοντας τις Προσκοπικές αρχές και το παρακάτω Κώδικα Συμπεριφοράς.

- Να αποφεύγετε όλες τις ένας-προς-έναν συναντήσεις με παιδί ή νεαρό άτομο. Όπου δεν μπορεί να αποφευχθεί τέτοια συνάντηση, θα πρέπει να αφήνεται - (παραμένει) η πόρτα ανοικτή ή να υπάρχει και κάποιος άλλος κοντά.
- Βεβαιωθείτε ότι όλοι κατανοούν τι είναι σωστό και τι όχι όσον αφορά στη φυσική επαφή.
- Θυμηθείτε ότι αν ένα νεαρό άτομο σας εμπιστευτεί πληροφορίες ή αν εσείς υποψιάζεστε κάποια μορφή ανάρμοστης συμπεριφοράς ή προσπάθεια κακοποίησης, είναι ηθικό καθήκον σας να αναφέρετε αυτές τις ανησυχίες.
- Ποτέ μην αφήσετε τους ισχυρισμούς ενός παιδιού να περάσουν απαρατήρητοι ή να μην καταγραφούν.
- Αν ένα παιδί σας εμπιστευτεί κάτι, είναι σημαντικό να το καθησυχάσετε και να του πείτε ότι αυτά που σας είπε θα ληφθούν σοβαρά υπόψη και θα κάνετε ό,τι μπορείτε για να το βοηθήσετε.
- Όπου είναι απαραίτητη η φυσική επαφή (π.χ. πρακτική επίδειξη πρώτων βοηθειών) να είστε ευαίσθητοι και να αποφεύγετε να αγγίζετε οι ίδιοι τα παιδιά. Κάνετε την επίδειξη πάνω σε έναν άλλο ενήλικα εθελοντή - με τη σύμφωνη γνώμη του. Εναλλακτικά, ζητήστε από ένα εμπειρότερο παιδί να παρουσιάσει πάνω σε ένα άλλο άτομο της ομάδας.
- Όταν ένα παιδί είναι αναστατωμένο, βρείτε τρόπους να το ηρεμήσετε και να το στηρίξετε χωρίς περιττή ή υπερβολική φυσική επαφή.
- Όταν η φυσική επαφή είναι αναπόφευκτη, βεβαιωθείτε ότι είναι παρόν και κάποιος άλλος ενήλικος.
- Αποφύγετε «χονδροειδή» και βίαια παιχνίδια.
- Αποφύγετε εκφράσεις και λεξιλόγιο που μπορούν να παρερμηνευτούν.
- Φερθείτε στους νέους με σεβασμό ως ξεχωριστές ώριμες προσωπικότητες.
- Εξηγήστε όπου χρειάζεται το γιατί των ενεργειών και των αποφάσεων σας ώστε να γίνουν κατανοητές.
- Τηρείτε αρχείο για κάθε παιδί, συμπεριλαμβανομένων ιατρικών πληροφοριών και ειδικών αναγκών που σας έχουν γνωστοποιήσει οι γονείς τους, καθώς και τηλεφώνων εκτάκτου ανάγκης.
- Τηρείτε αρχείο παρουσιών και ατυχημάτων, σχολίων και παραπόνων.
- Ακολουθείτε προσεκτικές διαδικασίες προσέλκυσης και επιλογής ενηλίκων σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στους Κανονισμούς του Σ.Ε.Π.
- Βεβαιωθείτε ότι οι εγκαταστάσεις που χρησιμοποιείτε (συμπεριλαμβανομένων τουαλέτας, θέρμανσης, εξαιρισμού, κ.α.) είναι ασφαλείς και πληρούν τα απαιτούμενα υγειονομικά κριτήρια.
- Βεβαιωθείτε ότι υπάρχει αδιάλειπτη επίβλεψη ενηλίκων.
- Μην επιτρέπετε την είσοδο σε παιδιά ή εφήβους σε χώρους που δεν μπορείτε να επιβλέψετε ή όπου υπάρχουν άτομα που δεν έχουν σχέση με το Προσκοπικό Τμήμα.
- Βεβαιωθείτε ότι όλα τα μέλη καλύπτονται ασφαλιστικά.
- Ορίστε κανόνες για τη σωστή αναλογία ενηλίκων προς παιδιά για να διασφαλίσετε τα απαραίτητα επίπεδα εποπτείας.
- Βεβαιωθείτε ότι οι γονείς και τα παιδιά μπορούν να εκφράζουν τις ανησυχίες τους, αν είναι δυσαρεστημένοι με το οτιδήποτε.
- Βεβαιωθείτε ότι έχετε εκτιμήσει σωστά την επικινδυνότητα όλων των χώρων που χρησιμοποιείτε και όλων των δραστηριοτήτων που πραγματοποιείτε και φροντίστε για τη βελτίωσή τους.
- Προσοχή με ποιους μοιράζεστε ευαίσθητες πληροφορίες - ενημερώστε μόνο τα αμέσως εμπλεκόμενα άτομα.